

HOTĂRÂRE DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

HOTĂRÂRE pentru aprobarea Normelor metodologice privind evaluarea, contractarea, finanțarea și monitorizarea Programelor Nucleu de cercetare-dezvoltare

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Proiectul de Hotărâre de Guvern este inițiat în temeiul art. 60 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare.

2.2. Descrierea situației actuale

1. Descrierea situației actuale

În prezent, institutele naționale de cercetare-dezvoltare sunt finanțate în regim competițional deschis prin contracte obținute prin câștigarea de proiecte în cadrul următoarelor instrumente de finanțare principale, coordonate de MCID: Planul Național pentru Cercetare, Dezvoltare și Inovare, Programele Operaționale Sectoriale derulate în România, precum și prin Programele Nucleu. Conform legii, finanțarea anuală prin Programul Nucleu poate reprezenta între min. 20% și max. 70% din veniturile din activitatea de cercetare ale fiecărui institut național de cercetare-dezvoltare realizate în anul precedent. Reducerea finanțării publice și lipsa interesului pentru cercetare din partea sectorului privat, ca urmare a situației economice dificile din ultimii ani, au condus la o reducere importantă a veniturilor din activități de cercetare-dezvoltare ale acestor instituții.

În acest context, precizăm că proiectele în curs în cadrul actualului program Nucleu ar urma să se încheie la 31 decembrie 2022.

În pofida dificultăților menționate pentru a susține desfășurarea în bune condiții a activității institutelor naționale, prin Ordonanța Guvernului nr. 41/2015 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică a fost creat cadrul legal pentru organizarea unei noi competiții pentru Programele Nucleu. Pentru a face posibilă implementarea acestor prevederi este necesară elaborarea și

aprobarea Normelor metodologice privind contractarea, finanțarea, monitorizarea și evaluarea programelor-nucleu de cercetare-dezvoltare pentru noul ciclu,

Potrivit Anexei la Hotărârea Guvernului nr. 933/2022 privind aprobarea Strategiei naționale de cercetare, inovare și specializare inteligentă 2022-2027, se urmărește ”*Continuarea, extinderea și adaptarea finanțării Programului Nucleu, ca parte integrantă a Planului Național de Cercetare Dezvoltare și Inovare (PNCDI IV), destinată exclusiv institutelor naționale de cercetare - dezvoltare, conform legislației în vigoare, care să asigure baza de cunoaștere și să creeze precursori pentru proiecte viitoare.*” și ”*A4. Continuarea, extinderea și adaptarea finanțării Programului Nucleu, ca parte integrantă a Planului Național de Cercetare Dezvoltare și Inovare (PNCDI IV), destinată exclusiv institutelor naționale de cercetare - dezvoltare, conform legislației în vigoare, care să asigure baza de cunoaștere și să creeze precursori pentru proiecte viitoare.*”

2.3. Schimbări preconizate

Scenariul de finanțare prin Programul Nucleu pentru INCD-uri în perioada 2023-2025

Acest scenariu presupune introducerea unei finanțări care să răspundă simultan criteriilor de **meritocrație și de predictibilitate** pentru cercetarea din INCD-uri oferind acestor instituții posibilitatea de a dezvolta programe interne de cercetare prin care să se poată răspunde cerințelor societale la un nivel ridicat de calitate.

Metodologia propusă răspunde necesității de consolidare a ecosistemului CDI și de folosire a unei abordări orientate eficient spre rezultat.

Procesul de evaluare al Programelor Nucleu și proiectelor componente, conform proiectului de HG, este axat pe meritocrație demonstrată prin capacitatea instituției de a produce rezultate științifice valoroase / cu impact socio-economic ridicat.

O astfel de metodologie de finanțare răspunde de asemenea următoarelor obiective strategice naționale, ale sistemului CDI:

- Păstrează resursa umană înalt specializată din INCD-uri, care este în continua scădere în ultimii 3 ani
- Răspunde și contracarează fenomenul de *brain-drain* al specialiștilor, atât al specialiștilor tineri, cât și a celor formați care pot acționa ca mentori
- Este un minim pas în a face față cheltuielilor în creștere legate de utilități și menținerea în parametrii de funcționare a patrimoniului administrat de INCD-uri

Sumele necesare pentru plata personalului CDI implicat în implementarea proiectelor parte a programului Nucleu se calculează luând în considerație numărul și structura personalului CDI al fiecărui institut și o grilă de salarii unitară elaborată pornind de la valoarea mediană a salariilor pe fiecare grad științific, la nivelul anului 2020, conform datelor din raportul MCID, “RAPORT ANUAL AL MINISTERULUI CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII PRIVIND ACTIVITATEA ȘI PERFORMANȚELE INSTITUTELOR NAȚIONALE DE CERCETARE-DEZVOLTARE ÎN ANUL 2020”.

Conform acestui scenariu proiectele parte a Programului Nucleu al fiecărui institut vor fi finanțate cu un buget care depinde de numărul de cercetători/posturi ocupate, la un salariu pe fiecare grad științific conform Tabelului 1, rezultat din mediana salariilor brute aflate în plată la nivelul anului 2020 în INCD-uri, indexat cu inflația raportată de INS.

Nota 1: în urma calculelor rezultate din datelor din 2020 valoarea mediană a salariului de bază pentru fiecare grad științific se plasează sub cuantumul legii 153/2017.

Modalitatea de finanțare a programelor este corelată cu:

- rezultatul evaluării Programului Nucleu și a proiectelor componente
- numărul posturilor ocupate în activitatea de CD de personalul cu studii superioare (media pentru ultimii 3 ani anteriori depunerii propunerii de program - conform rapoartelor anuale transmise la MCID)
- bugetul alocat unui INCD se încadrează în intervalul de 20%-70% din media veniturilor din CD pentru ultimii 3 ani anteriori depunerii propunerii de program, conform OG nr. 57/2002.

Baza de calcul pentru bugetul programului Nucleu al unui INCD, numita în continuare BL, pornește de la o suma calculata pentru echivalentul unei luni de finanțare conform structurii din Tabelul 1. Aceasta se bazează pe o medie de categoriile de cheltuieli uzuale respectiv: cheltuieli de personal (salarii, contribuții asiguratorii pentru muncă – CAM, deplasări în interesul proiectului), cheltuieli dedicate achiziției de materii prime și materiale, cheltuieli pentru achiziție/up-grade de echipamente, cheltuieli pentru servicii de mentenanță/reparații și alte tipuri de servicii, cheltuieli indirecte.

Baza de calcul echivalent lunar are o structură care include următoarele categorii și procentele propuse pentru fiecare categorie:

- a) Cheltuieli salariale – în funcție de structura de personal CDI
- b) cheltuielile cu deplasările –3% din cheltuielile cu salariile
- c) cheltuielile cu materialele, materiile prime și obiectele de inventar – 10% din cheltuielile cu salariile
- d) Cheltuieli cu serviciile (servicii de mentenanță, amenajare laboratoare, servicii informatice, servicii legate de comunicarea rezultatelor, brevetare) și cheltuieli de capital - 20% din cheltuielile cu salariile
- e) Cheltuielile indirecte minim necesare – 85% din cheltuielile directe (a, b, c), ceea ce reprezintă 43% din total buget proiect).

**In devizul cadrul sunt permise realocări fata de baza de calcul in limita a maxim 15% intre categoriile de cheltuieli, fără a se depăși procentul de 43% din total buget proiect la cheltuielile indirecte.*

2.4. Alte informații*)

Secțiunea a 3-a

Impactul socioeconomic**)

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

3.2. Impactul social

Adoptarea prezentului act normativ va conduce la creșterea încrederii comunității științifice, mediului de afaceri și opiniei publice în predictibilitatea și lipsa discontinuității politicilor publice în domeniu, totodată va evita posibilul șomaj și / sau emigrare, mai ales a tinerilor cercetători și a personalului din cercetare. Datele și experiența acumulate în ultimii douăzeci de ani în România, dar nu numai, arată că lipsa de predictibilitate și continuitate în implementarea politicilor publice este cel mai grav resimțită de tinerii cercetători, de liderii de echipe de cercetare, a căror reacție imediată este de salvare prin plecarea din institute, din sistemul de cercetare și nu în ultimă instanță din țară.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Prezentul act normativ nu are impact asupra drepturilor și libertăților fundamentale.

3.4. Impactul macroeconomic

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Prezentul act normativ nu are impact asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Prezentul act normativ are impact asupra mediului concurențial și în domeniul ajutorului de stat, sens în care se va elabora o schemă de ajutor de stat în acord cu prevederile Ordonanța de urgență nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Prezentul act normativ nu are impact direct și imediat asupra mediului de afaceri însă asigurarea continuității finanțării publice și implicit menținerea activității institutelor naționale vor asigura condiții favorabile de derulare pentru proiectele realizate în parteneriat de către aceste institute cu întreprinderile și care urmăresc, în multe cazuri aplicarea unor rezultate obținute în cadrul programelor nucleu.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Prezentul act normativ nu are impact asupra mediului înconjurător.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Prezentul act normativ nu are impact asupra costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Prezentul act normativ nu are impact asupra costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile.

3.9. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri***)

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
1. buget de stat, din acesta:						
1. impozit pe profit						
2. impozit pe venit						
1. bugete locale						
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
1. contribuții de asigurări						
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:						
1. buget de stat, din acesta:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugete locale:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
1. cheltuieli de personal						
2. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						

4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:

1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;

2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.

4.8. Alte informații

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor

Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.

prevederi de drept UE)

5.3.1. Măsuri normative necesare transpunerii directivelor UE

Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE

Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.6. Alte informații

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Prezentul proiect de act normativ este supus procedurii de consultare publică potrivit Legii nr. 52/2004.

Au avut loc consultări cu reprezentanți ai patronatelor și ai sindicatelor din domeniul cercetării-dezvoltării.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Prezentul proiect de act normativ este supus consultării Grupului de dialog social constituit la nivelul MCID

6.5. Informații privind avizarea de către:

a) Consiliul Legislativ

Se solicită avizul CL.

b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării

c) Consiliul Economic și Social

Se solicită avizul CES

d) Consiliul Concurenței

Se solicită avizul CC.

e) Curtea de Conturi

6.6. Alte informații

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ este supus publicării pe pagina de internet a MCID la secțiunea dedicată transparenței decizionale și este supus prevederilor Legii nr. 52/2003, fiind act administrativ cu caracter normativ.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 8-a

Măsurile privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Prezentul proiect de act normativ nu se referă la acest subiect.

8.2. Alte informații

Față de cele prezentate, a fost promovată prezenta Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Hotărârii pentru aprobarea Normelor metodologice privind evaluarea, contractarea, finanțarea și monitorizarea Programelor Nucleu de cercetare-dezvoltare.

MINISTRU

SEBASTIAN-IOAN BURDUJA